

ZESDE EDITIE
NAJAAR
2009

ZO

EEN BETER NEDERLAND

**AGNES KANT:
"MENSEN MET
HART VOOR
HUN VAK
INSPIREREN ME"**

**AOW-LEEFTIJD
OMHOOG?
KOLDER!**

**HOE POLITIEK
PRIJSBEWUST
BENT U?
DOE DE TEST**

FOTOGRAFIE AUKE VLEEKER

JAN MARIJNISSEN

ZONDER ONDERZOEK GEEN RECHT VAN SPREKEN

Voor u ligt de zesde editie van de ZO-krant. De krant verschijnt in een oplage van bijna 1,5 miljoen en wordt door het hele land verspreid om u te informeren over hoe het beter kan in Nederland. Over kansen die we willen grijpen om een rechtvaardige, veilige samenleving af te dwingen. Tijdens de ZO-verspreiding door leden van de partij komen wij met veel mensen in contact: in buurten, op stations, op het werk. Die contacten stellen onze mensen in staat om onderzoek te doen naar 'de staat van het land'. In de gemeenteraden en in de Eerste en Tweede Kamer doen we daar ons voordeel mee. Tijdens het buurten in de buurt in september en oktober staat vooral de vraag centraal: Vindt u dat we allemaal verplicht moeten doorwerken tot ons 67ste?

Een volksvertegenwoordiger kan alleen maar het volk vertegenwoordigen als 'ie daadwerkelijk onderzoek doet onder de mensen. Die onderzoeken leveren ons een schat aan informatie op, informatie die we systematiseren en omzetten in acties, buiten en binnen de raden en Kamers. Het rechtstreekse contact met mensen levert ons ook het netwerk aan informanten waar we regelmatig contact mee houden om dingen uit te zoeken en te controleren.

Critici zeggen: "De SP luistert te veel naar de straat, in plaats van zelf na te denken." Dat is misvatting. Wat we tot ons krijgen stimuleert ons denken, en inspireert ons. Nooit pikken we alleen maar iets op om het vervolgens zo maar ergens in te brengen. We wegen de informatie, brengen bronnen bij elkaar en overdenken het geheel om het in perspectief te kunnen doorgronden en om te zetten in analyses, standpunten, en eisen.

Voorbeelden? Mensen die het oneens zijn met de grootschalige sloop van hun huizen en de SP vragen daar samen met hen iets aan te doen. Mensen uit Zeeland die contact opnemen met ons MilieuAlarmTeam omdat het cadmium in de voormalige bierkragen van Heineken daar een gevaar voor de omgeving betekenen. Mensen die aangeven dat er geen speelgelegenheid is voor hun kinderen en de partij vragen ervoor te zorgen dat die er wel komt.

Momenteel is de partij bezig met grote onderzoeken in alle sectoren van de samenleving: onder politieagenten, verpleegkundigen, gebruikers van de AWBZ, binnenschippers, jeugdwerkers, gevangenispersoneel. Het zijn onderzoeken waar duizenden betrokkenen aan deelnemen, en daarom een goed beeld geven van wat er speelt. In deze editie van de ZO-krant kunt u lezen over de getalsmatige uitslagen en andere resultaten.

Zonder die onderzoeken zouden we zijn als vissen op het droge. En zonder die onderzoeken zouden we ook – naar ons eigen oordeel – geen recht van spreken hebben.

FOTOGRAFIE JAMES VAN LEUVEN

HOE V ONS

Voor de SP valt of staat een Beter Nederland met goed onderwijs. Ons onderwijs móet beter. Hoe? Laat het ons weten!

Wie weet kunnen we uw voorstel aan de minister voorleggen. Praktische, duidelijk omschreven en haalbare ideeën maken kans op het winnen van een gratis, geheel verzorgd weekend voor 2 personen naar Leuven – vestigingsplaats van de eerste universiteit (opgericht in 1425) in de Nederlanden en de oudste nog bestaande katholieke universiteit ter wereld.

DIJK LEK STEKEN?

Antwerpen wil dat Nederland de Westerschelde uitdiept, zodat grote zeeschepen haar haven kunnen bereiken. En de commissie Nijpels wil de Hertogin Hedwigepolder onder water zetten. SP-senator Kees Slager wil, net als veel Zeeuwse provinciegenoten, geen van beide.

Kees Slager: "Eerst een misverstand opruimen: onterecht worden de verdieping en de ontpoldering in één adem genoemd. Maar de Hertogin Hedwigepolder compenseert eerdere uitbaggeringen. Schepen worden steeds groter en liggen steeds dieper. Nu wil België wéér een verdieping. Maar die is onnodig. Wachten ze bij Vlissingen op hoog water, dan komen ze er ook. Maar daar willen rederijen niet op wachten."

WAT BAGGERWERK, DAT DÓE JE TOCH VOOR JE BUREN?

"Liever niet! Want het milieu lijdt eronder. Professor Saeijs, die over dit onderwerp een proefschrift schreef, zegt het ook. Zijn angst voor ecologische schade lijkt te worden bevestigd door onderzoek naar de gevolgen van de tweede verdieping van de Westerschelde. Er zijn toen al onvoorziene processen op gang gebracht. Het zou toch logisch zijn om de definitieve uitslag van onderzoek daarnaar af te wachten voor je eventueel besluit te baggeren? Maar het kabinet heeft al 'ja' gezegd tegen

de Belgen. De SP stemde tegen want grote schepen 70 kilometer door een bochtige rivier leiden, dat is niet meer van deze tijd. Overal ter wereld liggen de containerhavens pal aan zee. In Rotterdam komen de grootste schepen niet verder dan de Maasvlakte. België heeft in Zeebrugge een uitstekende zeehaven. Maar ja, Antwerpen en Zeebrugge is net zoals Amsterdam en Rotterdam."

NATUURCOMPENSATIE VOOR UITBAGGEREN; WAAROM LEGGEN WE DIE DRUK NIET BIJ DE ZUIDERBUREN?

"België doet wel wat, hoor. Maar wij zijn het niet eens met de natuurorganisaties. Die willen per se ontpolderen maar ze vergeten dat je dan cultuurlandschap weggeeft. Zo wis je de sporen van het verleden en schitterende landschappen uit. En Zeeuwen worden erg onrustig van dijken doorsteken. In hun geschiedenis zijn 117 dorpen en één stad weggespoeld. Bovendien verdwijnt er steeds meer landbouwgrond in Nederland, terwijl er een wereldwijde voedsel-

crisis is. De SP vindt dat de eerste twee jaar eerst goed moet worden onderzocht wat voor het Westerscheldegebied de gevolgen zijn van uitdiepen en ontpolderen voor veiligheid en milieu. Daarnaast moet in een maatschappelijk debat bepaald worden wat we willen met onze natuurlandschappen en landbouwgronden. Want die mogen niet zondermeer verdwijnen."

Wie meer wil weten over deze kwestie gaat naar www.sp.nl/milieu

TEKST: ANTHONIE VERMEER
ILLUSTRATIE: NRC HANDELSBLAD

VERBETEREN WE ONDERWIJS?

De winnaar wordt aangewezen door een deskundige jury onder voorzitterschap van Kamerlid Jasper van Dijk. Alleen concrete ideeën worden beoordeeld, dus te algemene suggesties als 'meer geld uittrekken' of 'overbodige managers ontslaan' dingen niet mee. Vooral praktische, op schoolniveau uitvoerbare ideeën zijn kansrijk. Veel succes!

Mail uw inzending vóór 10 november naar antwoord@sp.nl

Jasper van Dijk, SP-Kamerlid en onderwijsspecialist: "Veel mensen

werken met plezier in het onderwijs. Het is een prachtvak, want wat is er nu mooier dan leerlingen zien groeien als ze iets nieuws begrijpen? Maar het wordt steeds onaantrekkelijker; te grote klassen, te hoge werkdruk en een bemoeizuchtig management. Het gevolg is dat leraren hun leerlingen vaak niet de persoonlijke aandacht en begeleiding kunnen geven die ze nodig hebben.

Kijk je naar andere rijke landen dan blijkt Nederland onderaan te bungelen qua onderwijsuitgaven met een budget van 5% van het natio-

naal inkomen. Landen om ons heen zitten op gemiddeld 6% en Nederland had dertig jaar geleden nog 8% over voor ons onderwijs. Steeds meer wordt onderwijs gezien als lastige kostenpost dan als waardevolle investering. Terwijl geld steken in onderwijs leidt tot minder schoolverlaters zonder diploma, meer welzijn, minder ziekte, minder criminaliteit en een hoger nationaal inkomen. En het leraarsvak zou weer aanzien krijgen, zodat het tekort aan leraren kan verdwijnen. Nu is een kwart van de docenten in het voortgezet onder-

wijs onbevoegd. De regering accepteert dat omdat hogere eisen aan onderwijzend personeel meer geld kost. Nederland zou minstens 6 miljard euro per jaar meer aan onderwijs moeten uitgeven. De SP zegt: begin alvast met 2½ miljard."

Meedingen met voorkennis? Kijk stiekem op: www.jaspervandijk.nl

AGNES KANT: "MENSEN ZIEN POLITIEK NIET ALS BONDGENOOT. DAT KOMT DOOR DE GEVESTIGDE PARTIJEN."

Pagina 4

TEGENBEGROTING. EEN SOCIALER NEDERLAND VOOR HETZELFDE GELD. HET KAN!

Pagina 7

WAAROM DE SP NOOIT ZOMAAR IETS ZAL ROEPEN.

Pagina 12

COVER MODEL

Op de cover: Jef van Dongen (62) uit Haarlemmermeer, socioloog en tot december 2008 wetenschappelijk medewerker bij TNO in Delft. Hij zegt: "Inderdaad, 65 moet 65 blijven. In sommige gevallen zelfs minder. Voor wie veertig jaar heeft gewerkt is het wel genoeg. Ik worstel met tumoren in mijn lijf en kon

nog net op tijd vervroegd uittreden. Ik zie om me heen veel mensen van rond de zestig jaar aftakelen en ziek worden. Ook al worden mensen ouder en blijven ze misschien langer fit: rond hun 65ste kampen mensen ook in toenemende mate met kwalen. Wat moet een werkgever met mensen die af en toe iets

kunnen en dan weer een tijdje niet? Denk eens wat dat betekent aan administratieve rompslomp. Een hoop gedoe ook met het UWV. *Kun je weer aan de slag, kun je niet wat in deeltijd doen?* – met die vraag zouden veel ouderen worden achtervolgd als de pensioenleeftijd omhoog gaat. Zonder dat er voor iemand meerwaarde in zit. Niet voor de maatschappij, want ondertussen zijn er veertigers en vijftigers zonder werk. Niet voor de werknemer, want die is het na jaren werken wel eens zat en zal door de druk van het moeten alleen maar sneller aftakelen. En niet voor de werkgever, want het verzuim onder ouderen zal wegens ziekte en blessures hoog zijn. Bovendien: in veel gespecialiseerd werk lopen ouderen op een gegeven moment achter doordat ze de technische en vakinhoudelijke ontwikkelingen niet meer kunnen bijhouden. En rond je 65ste nog bijscholen? Dat gaat héél moeilijk en zal vaak uitdraaien op verspilling van veel geld, tijd en

moeite. De meesten zullen het in ieder geval niet kunnen opbrengen en zeker niet als je niet honderd procent fit bent. Vergeet bovendien niet dat ouderen nu al een fors maatschappelijk steentje bijdragen. Als vrijwilligers bij hulpdiensten, bij sportverenigingen, noem maar op. Als onbezoldigd oppas van hun kleinkinderen, waarmee ze de druk op kinderdagverblijven wegnemen. En velen zijn een groot deel van de dag onmisbaar voor de verzorging van partners, familie en vrienden die vaak dezelfde kritische leeftijd hebben of chronisch ziek of invalide zijn. Met hun gratis mantelzorg houden ze de wachtlijsten korter. Alles bij elkaar zou dit weleens meer kunnen kosten dan doorwerken tot 67 jaar oplevert."

FOTOGRAFIE: STUDIO EXACTITUDES

WERKGEVER SWINKELS: 67 VOOR IEDEREEN STAP TE VER

Martin Swinkels is mede-eigenaar van Van Rijsoort-Buigwerk in Klaaswaal. Het metaalbedrijf heeft zich gespecialiseerd in het buigen van alle soorten metaal en heeft 45 medewerkers.

Swinkels: "Medewerkers moeten vaak tillen en zijn vooral staand bezig. Vanzelfsprekend proberen we het werk te verlichten, bijvoorbeeld met hulpmiddelen zoals kranen en heftafels. Het is echter onvermijdelijk dat er lichamelijk veel van de medewerkers wordt gevraagd." En daarom zegt hij: "Het kan toch niet de bedoeling zijn dat mensen pas met pensioen gaan als ze bijna versleten zijn? 65 jaar is genoeg. Er moet ook nog energie overblijven voor een prettige oude dag. Er zijn natuurlijk uitzonderingen. Als mensen zelf graag willen doorwerken en dit fysiek ook kunnen, is dat geen probleem. Maar om van iedereen te eisen om tot 67 door te werken is een stap te ver."

FOTO: JOHANNES ABELING / HOLLANDESE HOOGTE

Agnes vindt op straat de realiteit buiten de Haagse werkelijkheid, hier samen met haar fractiegenoot Ewout Irrgang

DE INSPIRATIE VAN AGNES KANT

DE MENSEN DIE IK ONTMOET GEVEN MIJ HOOP

“Als er iets is waar ik van kan genieten, dan is ’t het gevoel dat ik voor mensen een bondgenoot kan zijn.” Agnes Kant – net een jaar fractieleider van de SP - hoeft niet lang na te denken over de vraag wat ze het allerleukste vindt aan haar werk. “Ik praatte in Nova over ons politieonderzoek. De volgende dag kreeg ik reacties van agenten die zich helemaal in mijn verhaal herkenden. Op zo’n moment denk ik ‘yes!’. Mensen die met hart en ziel voor hun vak gaan. Ongelooflijk mooi vind ik dat.”

Zo’n eerste jaar als fractieleider moet een tropenjaar zijn. Toch zit Agnes energiek en fris achter het bureau in haar werkkamer. Wat betreft haar nieuwe rol vond ze “het gedoe eromheen” wel wennen, erkent ze. “De enorme media-aandacht, het feit dat alles zo wordt uitgegroot, dat heb ik misschien wel een beetje onderschat.” Maar veel liever dan reflecteren hoe ze haar nieuwe rol persoonlijk heeft beleefd, wil ze praten over de zaken die haar drijven. “Het kan zo veel menselijker, beter en socialer. En er zijn veel mensen die midden in de samenleving staan die dat willen, en die ook in staat zijn aan te geven hoe dat zou kunnen. De SP wil dat graag van ze horen, en hun bondgenoot zijn. Ons politieonderzoek is een goed voorbeeld van de manier waarop wij dat willen doen.”

De SP houdt op dit moment een grote politie-enquête; tot nu toe namen er al 8.500 agenten aan deel. “Onze reden om dit onderzoek te starten? Dat was vooral het gevoel dat de werkelijkheid zoals Den Haag die beleeft niet de werkelijkheid is van de agent. Ik herinner me een debat met de minister. De minister hield glas hard vol dat het aantal wijkagenten toeneemt. Op papier klopt dat, maar in de praktijk niet! De agent heeft namelijk in de praktijk nooit tijd om de buurt in te gaan, omdat hij of zij allerlei andere dingen moet doen. Hetzelfde zie je bij prestatiecontracten, die inhouden dat agenten bijvoorbeeld een X-aantal bonnen moeten uitschrijven. De minister zegt dat die contracten zijn afgeschaft, maar ons onderzoek toont aan dat

in de praktijk in heel veel korpsen agenten wel degelijk die quota moeten halen. Kortom: de werkelijkheid van het kabinet is een papieren werkelijkheid. Wij willen de maatschappelijke werkelijkheid laten zien. Het blootleggen van die kloof tussen de papieren werkelijkheid van Den Haag en de werkelijkheid in de samenleving is een rode draad in ons handelen. Je ziet die kloof namelijk niet alleen bij de politie, maar ook in de jeugdzorg, in het onderwijs en op allerlei andere terreinen.”

GEWELDIG INITIATIEF

Zulke onderzoeken zijn bij de SP geen afstandelijke exercities van achter het bureau. Agnes: “Ik herinner me een bezoek aan een politiehuiskamer in Arnhem. Een geweldig initiatief in de wijk Klarendal. De politie heeft daar zoveel vertrouwen van de buurt dat ze van veel mensen gewoon de huissleutels krijgen. Stel je maar voor aan wie jij je huissleutel zou toevertrouwen, dan moet je iemand echt vertrouwen. Toch loopt er een discussie over de vraag of die politiehuiskamer open moet blijven of niet. Ik heb gezegd: ‘Het eerste wat je moet doen als ze de boel willen sluiten, is ons bellen.’ Wij gaan daar echt voor liggen hoor, en zorgen dat die sluiting niet doorgaat. Zo werken we eigenlijk altijd. We zijn niet alleen bezig met de strijd in de politiek, we willen samen met de mensen waar nodig actie voeren en strijden. Bondgenoot zijn, mensen helpen het heft in handen te nemen, opkomen voor wat zij belangrijk

DE WERKELIJKHEID VAN HET KABINET IS EEN PAPIEREN WERKELIJKHEID, WIJ WILLEN DE MAATSCHAPPELIJKE WERKELIJKHEID LATEN ZIEN

vinden. Het land en onze samenleving zijn niet van de Haagse Kaasstolp maar van de mensen. Het gaat ook niet om de Haagse werkelijkheid, maar om hún werkelijkheid. We voeren daarom ook op andere terreinen grote onderzoeken en enquêtes uit, zoals we nu bij de politie hebben gedaan. In de zorg, de jeugdzorg, het onderwijs. Maar ook bijvoorbeeld bij de binnenvaartschippers. Om te horen hoe zij getroffen worden door de crisis en wat daaraan gedaan zou kunnen worden. Bondgenoot zijn we namelijk uiteraard ook in de strijd om te voorkomen dat de crisis betaald wordt door gewone mensen, terwijl de veroorzakers buiten schot blijven.”

Daarom is de SP ook een grote campagne tegen het verhogen van de AOW-leeftijd gestart. Het idee om de AOW-leeftijd te verhogen noemt Agnes ongewenst (“Mensen moeten kunnen vertrouwen op hun verworvenheden”), onnodig (“Het is een drogreden dat verhogen een

politieke noodzaak zou zijn”) en onzinnig (“Veel mensen boven de 63 zullen nooit meer een baan vinden, je drukt ze dus in een uitkering”).

KNOKKEN

De gevolgen van het kabinetsbeleid in de zorg zijn voor veel mensen onmenselijk en hardvochtig, vindt Agnes. “Ik ontmoette laatst een jongen met een dwarslaesie. Alles was voor hem mooi geregeld, waardoor hij zelfstandig kon wonen. Als gevolg van nieuwe regels zou hij naar een verpleeghuis moeten, en dat zou voor hem een enorme achteruitgang betekenen. Ik vind het echt verschrikkelijk om te zien hoe alles ontmenselijkt. We gaan met die jongen natuurlijk knokken om te zorgen dat hij zelfstandig kan blijven wonen.”

Het zoeken naar verbinding tussen politiek en samenleving moet nu misschien wel krachtiger worden nagestreefd dan ooit, denkt Agnes. Ze vindt het heel ernstig dat mensen de politiek niet meer als bondgenoot zien. De gevestigde partijen hebben dat grotendeels aan zichzelf te wijten, vindt ze. Te vaak worden beloftes gebroken. En te vaak ervaren mensen dat maatschappelijke problemen niet worden opgelost. Nu we 't toch over de grotere politiek hebben: hoe staat Agnes eigenlijk tegenover brede linkse samenwerking? “Daar ben ik natuurlijk enorm voor!” zegt ze zonder aarzelen, “als het om de PvdA gaat ben ik negatief over wat ze bereiken in het kabinet, maar ik ben zeker niet negatief over wat we samen zouden kunnen bereiken. Binnenkort

wordt er een wet behandeld van mij voor menselijke thuiszorg. Die wet regelt dat de vermarkting van de thuiszorg stopt. Daar moeten we de PvdA toch hopelijk aan onze zijde vinden.”

KLOOF

Waar komt haar enorme gedrevenheid eigenlijk vandaan? Wanneer ontstond bij de jonge Agnes het politieke engagement? “Toen ik een jaar of tien was wilde ik sportleraar worden. Maar al vrij jong begon ik me voor politiek te interesseren, zo rond mijn veertiende. Na mijn studententijd werd ik actief. Toen al kwam die behoefte vooral voort uit een constatering dat de er een kloof was tussen politieke en maatschappelijke realiteit. Ik ontdekte snel dat de SP de partij voor mij was, en werd actief in de lokale politiek.”

“Hoe mijn gezin omgaat met mijn politieke leven? Ze weten niet beter! Het combineren van werk en privé is overigens wel een stuk makkelijker nu mijn dochters groter zijn. Soms doen ze ook een beetje mee, want ze worden vaak gevraagd. Laatst bijvoorbeeld voor

“MENSEN DIE ZICH MET HART EN ZIEL INZETTEN VOOR HUN VAK. ZE BESTAAN! ZIJ INSPIREREN MIJ”

een fotoreportage en interview in *Esta*. En een beetje aandacht vinden ze wel leuk, als 't maar niet te veel wordt.

Vrienden? Ja, daar heb ik soms misschien wel te weinig tijd voor. Ik vind mensen ontzettend leuk en zou best wat vaker met mensen de diepte in willen gaan. En misschien klinkt het een beetje raar, maar mijn beste vrienden zitten in de partij. Hoe zij me zouden omschrijven? Agnes voelt zich niet zo gemakkelijk bij het idee dat ze zichzelf nu in de woorden van haar vrienden moet typeren, maar durft het na enig nadenken toch aan: “Een sociaal mens met een enorme drive en af en toe een beetje gebrek aan relativiseringsvermogen.”

INSPIRATIE

Kent Agnes mensen van buiten de politiek die een voorbeeld voor haar zijn? “Ja, dat zijn de mensen die ik tegenkom”, zegt ze, “mensen die zelf iets met hart en ziel doen. Daar krijg ik mijn inspiratie van. Als ik die mensen niet zou tegenkomen, deed ik dit werk niet. Ik heb politieagenten, leraren en mensen uit de zorg ontmoet waarbij ik dacht ‘Yes, ze bestaan!’. Daar ontleen ik hoop aan. Je hebt een visie nodig over waar je heen wilt, maar je hebt ook hoop nodig dat het ergens toe kan leiden. Anders droogt het op.”

Maak uitgebreider kennis met Agnes: www.agneskant.nl

TEKST: PETER RUNHAAR

Agnes in touw voor een beter Nederland, samen met anderen actievoerend en strijdend.

FOTO: ROB VOSS

FOTO: BAS STOFFELSEN

FOTO: BAS STOFFELSEN

FOTO: BERT SPIERTZ / HOLLANDESE HOOGTE

Interviewer Jan Marijnissen – hier in gesprek met ex-leraren – hoort steeds dat mensen hun werk de vernieling in zien gaan door bureaucratie, vermarkting en bezuinigingen.

MANIFESTATIE TEGEN VERSCHRALING

AAN U HET WOORD

Prinsjesdag 2009. Het hoefgetrappel van de paarden voor de koninklijke koets was amper verstomd toen op Het Plein een volksfeestje begon. De SP was gastheer, iedereen was welkom. Er viel een beste noot te kraken over de regeringsplannen.

Nee, majesteit is niet te spreken over de regering. Hoe de ploeg van Balkende het in zijn hoofd haalt om het gelag van de crisis door de gewone man te laten betalen? En waarom belangrijke poten onder onze beschaving wegzagen; onderwijs en gezondheidszorg. Van de ratten! Laat de koningin in de Troonrede eindelijk horen dat het gepruts van Balkenende c.s. ook háár te gortig is? Nee, tot ons spreekt een boze, gewone Nederlander die op de gelegenheidstroon is gaan zitten van de SP-manifestatie *Aan u het woord* op het Plein in Den Haag. Daar verzamelden zich honderden belangstellenden bij de

grote tent waar na de Troonrede de onderdanen van majesteit hun zegen konden doen. Met Sjaak Bral als gevatte spreekstalmeeester op het podium en de opzweepend vrolijke klanken van band *De Flamingo's* lijkt het wel een feestje. Tomatensoep, koeken, aardige gastheren en –vrouwen getooid in vrolijke actiesjerpen. En dan mag je je óók nog laten fotograferen op een neptrouwen. Leuk toch? En oh ja, vanzelfsprekend een goed gesprek! Maar daar vergaat je wellicht de lol. Want het gesprek van de dag is de Miljoenennota en de gevolgen van de regeringsplannen. Jan Marijnissen interviewt op het

podium mensen uit verschillende sectoren. Zo be vraagt hij huisarts Hans over zijn werk anno 2009. Dokter Hans: “Ik heb een prachtvak, maar de overheid maakt 't wél moeilijk. We willen laagdrempelig werken, maar marktwerking maakt dat lastig. Er wordt bijvoorbeeld 60 miljoen euro op ons gekort en dan wordt dat bedrag later weer als worst voorgehouden. Die kunnen we terugverdienen door, zoals de minister wil, de goedkoopste medicijnen voor te schrijven. Slecht voor de patiënten.”

Van het vraaggesprek met Esther uit de jeugdzorg word je geenszins vrolijker. Zij zegt dat de jeugdzorg niet voldoende kan leveren doordat werknemers driekwart van hun werktijd kwijt zijn aan bureaucratie. ‘Georganiseerd wantrouwen’ noemt ze het. Geïnterviewde leraren zeggen eveneens dat de overheid werknemers hinderlijk voor de voeten loopt, geld verspilt aan dure hervormingen en managers, en bezuinigt op de verkeerde zaken. Jan Marijnissen vraagt waarom ze dat pikken, is het niet de hoogste tijd voor verzet? Een gepensioneerde leraar: “Vijftien jaar lang al wordt van bovenaf opgelegd wat je wel en niet mag in de klas. Zonder overleg krijg je tegen je zin een programma te draaien. Daar word je apathisch van. En dat slaat ook over op de actiebereidheid; velen denken ‘het zal mijn tijd wel duren’”. Een voormalig leraar: “Inderdaad, alles wat je zegt is zinloos. Daarom ben ik maar gestopt.”

Ondertussen gaan er massaal getekende petitielijsten rond tegen de verhoging van de AOW-leeftijd. En Kamerleden vragen bezoekers wat ze van de kabinetsplannen vinden. Onder hen Harry van Bommel: “Onderschat niet wat hier gebeurt. Er zijn hier mensen die voor het eerst een handtekening zetten; hun eerste politieke daad. Daarom is het goed dat we hier staan. Dit is een manier om mensen de kans te geven zich te laten horen.” Ondertussen werken zijn collega's daaraan door de Troonrede te beantwoorden. Kamerlid Jan de

Wit krijgt burgers aan de lijn die geschrokken zijn van wat ze vanmiddag tijdens de Troonrede te horen kregen. Jan: “Mensen voelen dreiging in hun bestaanszekerheid. Zoals een mevrouw in de WAO. Ze hoort dat de zorgpremie stijgt en haar inkomen daalt. Opvallend is hoeveel mensen vinden dat de banken de crisis behoren te betalen.” Kamerlid Arda Gerkens legt de telefoon neer en zegt: “Dit was iemand die zich er geel aan ergert dat het kabinet allerlei nieuwe commissies en denktanks wil instellen. Zij is die besluiteloosheid goed zat. Wie kan haar ongelijk geven?” En wat heeft Kamerlid Manja Smits voor gesprekken aangenomen? Manja: “Mensen balen van de onrechtvaardigheid waarmee dit kabinet bezuinigt. Ik kreeg ook een belletje van iemand die voorstelde om bedrijven die sociaal zijn voor hun werknemers te belonen met belastingvoordeel en bedrijven die dat niet doen juist zwaarder te belasten. Vind ik interessant. En apart was de man van veertig die zijn 93-jarige opa uitlegde wat de regering wil met de AOW. Zei die opa: ‘Oh, gaan we weer terug naar de Middeleeuwen? Gewoon doorwerken totdat je op een dag doodvalt.’ Dat klonk grappig, maar het is pure boosheid. Veel mensen zijn kwaad op deze regering.”

Ook in de tent is boosheid troef. De thuiszorgster, de werker in het gevangeniswezen, de buschauffeur, de jeugdverzorger, de politieagent;

allemaal zien ze hun werk de vernieling ingaan door bureaucratie, vermarkting en bezuiniging. Ten koste van zowel werknemers als hun cliënten. En dat geeft soms ook onderlinge spanningen, zegt buschauffeur Mienk Graatsma: “Dit voorjaar werd van de ene op de andere dag het tarief voor de nachtbus in Amsterdam ruim verdubbeld. Chauffeurs hoorden het pas een dag van tevoren en reizigers was niets verteld. Dus midden in de nacht confronteer je passagiers daarmee. Vind je het gek dat je dan agressie krijgt?”

Gelukkig tetteren de roze geklede mannen van *De Flamingo's* vrolijkheid in de tent. En voor wie dan nog woede voelt om de oneerlijke kabinetsplannen (zoals chronisch zieken er in inkomen op achteruit laten gaan!) is daar Agnes Kant. Zij zegt dat ze het er niet bij laat zitten en dat de SP vol ideeën zit hoe het beter en socialer kan.

Aan u het woord een feestje van democratie van SP'ers voor SP'ers? Nee hoor, er zijn vanmiddag zat mensen die nog niet eerder contact hadden met de SP. Zij tekenen voor het eerst in hun leven een petitie, bellen de Troonrede, of spreken een Kamerlid aan. Uit verontwaardiging over de kabinetsboodschap van vanmiddag.

“VEEL MENSEN ZIJN KWAAD OP DEZE REGERING”

Op het podium bijvoorbeeld Werner van Katwijk van vereniging Ouders & Co. Hij is CDA'er, maar van begin tot eind bij de manifestatie. Ook hem is het niet ontgaan dat in de interviews van Jan mensen ongeacht hun politieke kleur zeggen dat ze de verschraling van maatschappelijke voorzieningen zat zijn. Dat het mis gaat met Nederland als keuzes niet op inhoud worden gemaakt maar aan de markt worden overgelaten. Hij hoopt dat we met z'n allen op tijd het gezonde verstand laten zegvieren. En, zegt hij: “Met de nadruk op sámen, dus ook met SP. Sterker nog, laat de SP eens regeringsverantwoordelijkheid nemen.” Jan: “Een mooiere afsluiting had ik me niet kunnen wensen. De SP in de regering – doen we!”

Jammer dat u er niet bij was? Bezoek alsnog *Aan u het woord* op www.sp.nl

TEKST: ANTHONIE VERMEER
FOTOGRAFIE: BAS STOFFELSEN

BEGROTEN & BEGROTEN

De Miljoenennota van het kabinet versus de tegenbegroting van de SP.
Hoe houd je ze uit elkaar? Vergelijk vijf belangrijke posten. Schrik niet hoe
premier Balkenende (CDA) en zijn minister van Financiën, Bos (PvdA), met uw geld omgaan.

SP

Opbrengst: € 1 miljard direct en een veelvoud op termijn

De SP investeert 2 miljard euro extra in werkgelegenheid. Mensen met een baan hebben geld te besteden, dus werk is goed voor economisch herstel. De investering helpt mensen aan de slag in bijvoorbeeld de bouw van nieuwe verpleeghuizen, nieuwbouw en isolatie van woningen en het opknappen van scholen.

Besparing: € 20 miljoen in 2010 en meer op termijn

De SP wil de hypotheekrenteaftrek behouden. Die is belangrijk om ook mensen met minder geld een kans te bieden op een eigen huis. Maar huishoudens met een hypotheek van meer dan een miljoen euro mogen maximaal € 1.000.000,- aftrekken. Dus geen belastingvoordeel meer boven het miljoen. Voor de andere huishoudens verandert er niets. In de jaren daarna wordt dat hypotheekbedrag geleidelijk afgebouwd tot 350.000 euro.

Kosten: € 0,00

De SP vindt verhoging van de AOW-leeftijd ongewenst en onnodig. Door toenemende belastinginkomsten, bijvoorbeeld uit pensioenen, blijft AOW met 65 jaar prima betaalbaar. Dat heeft óók het Centraal Planbureau berekend. Bovendien moeten duurdere arbeidsongeschiktheid- of werkloosheidsuitkeringen ook twee jaar doorbetaald worden als de AOW-leeftijd naar 67 gaat. Op dit moment zijn 650.000 55-plussers afhankelijk van zo'n uitkering. Verhoging van de pensioenleeftijd kan dus onmogelijk veel geld opleveren. De SP bevriest de AOW in 2010 niet.

Opbrengst: € 900 miljoen

De salarissen aan de top zijn de laatste jaren te hard gestegen. De verhouding met de inkomens van gewone werknemers is volledig zoek. In de bankwereld, de bouw en industrie verdienen topmensen nog steeds tonnen, terwijl werknemers de last van de crisis mogen dragen. De SP wil daarom een extra belastingstijf van 60 procent over wat mensen méér verdienen dan 181.000 euro per jaar (De Minister-presidentnorm.)

Kosten: neutraal

De SP maakt de zorgpremie inkomensafhankelijk. Hierdoor kunnen de zorgtoeslag en het eigen risico worden afgeschaft en kan de nominale premie worden verlaagd tot 400 euro per jaar. Daarnaast wordt een percentuele werknemerspremie van ongeveer 5 procent ingevoerd met een vrijstelling voor salarissen tot 16 duizend euro. Dus met een minimum inkomen betaal je per maand maximaal € 33,25. Deze wijzigingen zijn ook gunstig voor de middeninkomens. Zij profiteren van de veel lagere nominale premie terwijl zij op dit moment nauwelijks zorgtoeslag ontvangen. Mensen met hoge inkomens gaan meer betalen, maar dat is ook rechtvaardig omdat zij enorm geprofiteerd hebben van de invoering van het huidige zorgstelsel.

ECONOMIE AANJAGEN

HYPOTHEEK RENTEAFTREK

AOW

BELASTINGHEFFING

ZORG

KABINET

Investering: € 0,00

Het kabinet zet geen nieuwe stappen om meer werkgelegenheid te creëren en zo de economie op gang te brengen. Vreemd is dat het kabinet in de Miljoenennota alvast aankondigt dat de stimuleringsmaatregelen voor 2010 à 4,2 miljard in 2011 nog maar 673 miljoen euro zullen bedragen.

Besparing: € 0,00

Ook de Miljoenennota van 2009 rept niet over het 'H-woord'. Afschaffing of aanpassing, het kabinet wenst er niet over te praten, hoewel de hypotheekrenteaftrek jaarlijks 12 miljard euro kost. Daarvan gaat bijna de helft naar 7 procent van de huizenbezitters: de mensen met de hoogste inkomens en de hoogste hypotheeken.

Bezuiniging: € 250 miljoen

Het kabinet blijft beweren dat iedereen tot 67 jaar moet doorwerken om de AOW te kunnen betalen. Zware beroepen krijgen geen mogelijkheid om eerder met pensioen te gaan. Ook heeft het kabinet besloten de tegemoetkoming op de AOW komend jaar met 26 euro te verlagen en de AOW zelf te bevriezen. Vanaf 2011 wordt daarnaast de toeslag voor de partner van de gepensioneerde verlaagd.

Opbrengst: € 0,00

Het kabinet weigert solidariteit tussen de hoge en lage inkomens te organiseren. Vroeger hadden we zelfs een toptarief van 72% voor de superrijken. Dit is in de laatste decennia met meer dan 20% verlaagd. Mede daardoor zijn de inkomensverschillen groter geworden.

Bezuiniging: € 240 miljoen

De premie voor de zorgverzekering gaat ook dit jaar weer omhoog. Het kabinet doet daar niets aan. Sterker nog, door kabinetsmaatregelen verschaalt het basispakket nog eens. Balkenende IV bezuinigt op de huisartsenzorg en verhoogt tegelijkertijd de eigen bijdrage voor een bezoek aan de eerste hulp post in het ziekenhuis. Daarnaast wordt er wéér bezuinigd op thuiszorg: de zorgkantoren krijgen minder geld. Inrichtingen voor Sterk Gedragsgestoorde Licht Verstandelijke Gehandicapten moeten ook inleveren, hoewel personeelsgebrek daar nu al leidt tot het te lang op hun kamer opsluiten van mensen.

SP- TEGENBEGROTING

HOUD WIE NIETS KAN MISSEN UIT DE WIND

"Het kabinet komt met de boodschap dat de crisis de schuld van iedereen is en dat we met z'n allen moeten betalen voor het herstel, ongeacht de dikte van onze portemonnee. Dat is oneerlijk", zegt Kamerlid Ewout Irrgang, de financieel specialist van de Tweede Kamerfractie van de SP en de opsteller van de SP-tegenbegroting. Volgens Ewout waren het niet de metselaar, metaalarbeider of ver-

pleegster die de afgelopen jaren bonus op bonus stapelden en ongeoorloofde financiële risico's namen met de kredietcrisis tot gevolg. "Maar het zijn wel die mensen van wie de bedrijven nu over de kop gaan en die op zoek moeten naar ander werk. En het zijn ook die mensen die minder te besteden hebben omdat Balkenende en Bos vinden dat iedereen gelijk moet meebetalen aan de

crisis", zegt hij. De crisis kost Nederland inmiddels 1000 euro per persoon en dat is veel geld, vindt ook Ewout. Maar met een wat eerlijker verdeling kunnen de mensen die het niet kunnen missen uit de wind worden gehouden, kan de werkgelegenheid weer groeien en kan de Nederlandse economie weer op gang getrokken worden. Ewout: "Wij investeren 2 miljard euro in werkgelegenheid en vragen

alleen een grotere bijdrage van de hoge inkomens. Dat heet nou solidariteit."

Het kan eerlijker, verstandiger en socialer dan wat het kabinet in de Miljoenennota voorspiegelt. Kijk maar naar de SP-tegenbegroting van Ewout op www.sp.nl

TEKST: DANIËL PETERS

BRAZILIË VAN SCHOENPOETSER TOT PRESIDENT

In 2002 werd Luis Inácio 'Lula' da Silva gekozen tot president van Brazilië. Lula's verkiezing leidde tot een explosie van euforie, vooral bij veel 'gewone' Brazilianen.

Eindelijk was 'één van hen' aan de macht: Lula, kind uit een straatarme familie, begonnen als schoenpoetser, en opgeklommen tot metaalarbeider, vakbondsleider en ten slotte boegbeeld van één van Brazilië's grootste oppositiepartijen, de Arbeiderspartij (PT).

Vier keer deed Lula mee aan de presidentsverkiezingen. Driemaal verloor hij nipt in de tweede ronde. De vierde keer was hem er alles aan gelegen om te winnen. Tijdens zijn campagne (foto 1) besloot hij zich sterker dan voorheen te richten op de groepen die hem altijd notoir wantrouwden: het bedrijfsleven en de financiële wereld. Zijn toon werd gematigder, hij zocht niet de polemieken maar de toenadering. Lula werd een bruggenbouwer

FOTO: ANISP / HOLLANDSE HOOGTE

1: Lula tijdens de campagne in 2002

FOTO: SASSAKI ALEXANDRE / HOLLANDSE HOOGTE

2: "Esperança é Lula" ofwel "Hoop is Lula"

FOTO: ALEX MAJOLI / MAGNUM PHOTOS

3: Lula bezoekt

FOTO: HOLLANDSE HOOGTE

4: Lula ontmoet Obama tijdens de G8 in Italië, 2009 en geeft hem een voetbalshirt van het Braziliaanse elftal.

FOTO: CROCIERRE/REUTERS/ANP

5: "Pra parar a corrupção, tem que tirar o chefao!": Om de corruptie te beëindigen moeten we de chef eruit gooien

'avant Obama'. De tactiek werkte: Lula werd gekozen (foto 2) en er brak een dagenlang carnaval uit in Brazilië.

De verwachtingen waren extreem hooggespannen. Lula, als vertegenwoordiger van de anti-corruptiepartij PT, zou eindelijk het vastgeroeste politieke stelsel gaan veranderen. President Lula ging pragmatisch aan de slag en wist grote successen te boeken op het gebied van onderwijs en armoedebestrijding. Veel arme Brazilianen zijn er de afgelopen jaren reëel op vooruit gegaan, onder andere door grote campagnes, zoals het anti-hongerprogramma 'Fome Zero' (foto 3). Voor zijn sociaal-economische prestaties wordt Lula door velen geroemd. Een tweede opmer-

kelijke prestatie is de manier waarop hij Brazilië op het internationale toneel vertegenwoordigt. Hij zit bij alle internationale fora die ertoe doen (foto 4), en ontvangt veel lof voor de wijze waarop hij Brazilië als sterke, onafhankelijke vertegenwoordiger van de niet-westerse wereld een stem weet te geven. Helaas, Lula's presidentschap kent ook sombere kanten. In 2005 brak plotseling een enorm corruptieschandaal uit rondom Lula's tweede man, José Dirceu. Vooral binnen de PT – een partij met meer dan 800.000 actieve leden – heerste verslagenheid. De schone Arbeiderspartij bleek tot ontzetting van veel 'militantes' van binnenuit zwaar vervuild te zijn. Lula overleefde de schandalen wonder boven wonder

en werd zelfs herkozen als president. Maar ook in zijn tweede termijn blijft het rommelen. Lula voelt zich gedwongen om 'zaken te doen' met vertegenwoordigers uit de traditionele politiek. Zonder hen is het regeren met een meerderheidscoalitie eenvoudigweg niet mogelijk. Er is – niet in de laatste plaats uit de PT – zware kritiek op Lula vanwege zulke manipulaties (foto 5). Maar bij de meeste gewone Brazilianen is hij nog steeds razend populair. Zij voelen aan den lijve wat zijn beleid teweeg brengt, kunnen voor het eerst hun kinderen naar school sturen (foto 6) en zien kansen die ze vroeger niet hadden. Hun Lula geeft hen hoop, met een hoofdletter H.

TEKST: PETER RUNHAAR

AOW- LEEFTIJD OMHOOG? DE CIJFERS ZEGGEN: KOLDER!

Het kabinet strooit met leugens en halve waarheden over de voorgenomen verhoging van de AOW-leeftijd naar 67 jaar. SP-Kamerlid Paul Ulenbelt maakt gehakt van de drogredeneringen achter het idee.

DE VERGRIJZING MAAKT DE AOW TOCH ONBETAALBAAR?

Paul Ulenbelt: "Het aantal AOW'ers stijgt, maar die groeiende groep 65-plussers laat óók de inkomsten uit belastingen over pensioenen fors stijgen. Die belastingopbrengsten zijn voldoende om het stijgende aantal AOW-uitkeringen te betalen. Minister Donner en het Centraal Plan Bureau geven toe dat deze berekening klopt."

MINISTER DONNER ZEGT: WE KRIJGEN GEBREK AAN ARBEIDSKRACHTEN ALS WE DE AOW-LEEFTIJD NIET VERHOGEN.

"De minister zou beter eerst de 50-plussers aan de bak kunnen helpen die op dit moment langs de kant staan. Nu werken twee op de drie mensen tussen 60 en 65 jaar niet. Van de 64-jarigen werkt nog maar 13%. De overgrote meerderheid is afgedankt of arbeidsongeschikt. Als we deze mensen aan een baan helpen, is het dus helemaal niet noodzakelijk om de AOW-leeftijd te verhogen."

MAAR DE VVD EN D'66 HOUDEN VOL DAT TOEKOMSTIGE GENERATIES DE REKENING BETALEN ALS WE DE AOW-LEEFTIJD NIET VERHOGEN.

"Door de AOW-leeftijd wél te verhogen schuif je de rekening juist door naar later. De werkende mensen van nu betalen de rekening, doordat zij twee jaar lang minder AOW ontvangen. Dit is dus een onvrijwillige bijdrage van ruim 23.000 euro. Daarbij komt dat één op de drie 60-plussers niet werkt en vaak een uitkering ontvangt, bijvoorbeeld een bijstands- of WAO-uitkering. Door een verhoging van de AOW-leeftijd zullen de werkende mensen in de toekomst deze uitkeringen twee jaar langer moeten ophoesten. En zoals ik eerder al zei; de stijgende AOW-uitgaven worden gedekt door de stijgende belastinginkomsten uit pensioenen. De ouderen betalen dus zelf gewoon mee."

IS DE UITZONDERINGSREGELING VOOR MENSEN MET EEN ZWAAR BEROEP GEEN LICHTPUNTJE?

"Het enige wat minister Donner zegt, is dat er een uitzondering gaat gelden voor mensen die in een zwaar beroep werken op het moment dat ze 65 jaar worden en zij ook nog eens veertig jaar in een zwaar beroep hebben gewerkt. Vrijwel alle mensen die een zwaar beroep hebben zijn al voor hun 65ste gestopt. Stratenmakers, metselaars, timmermannen of schoonmakers zijn al lang met vervroegd pensioen of zitten in de WAO. Deze regeling gaat dus vrijwel voor niemand gelden. Bovendien is het maar een tijdelijke regeling. Dit gaat vooral de mensen uit deze groep die vervroegd met pensioen willen geld kosten. Zij krijgen namelijk twee jaar later AOW en zullen dus met hun pensioenregeling deze twee jaar zelf moeten betalen. Het gaat om meer dan 2 duizend euro. Dat kan alleen maar door extra premie te betalen of pensioen in te leveren"

65 blijft 65 – de actie gaat door, kijk maar op www.sp.nl

TEKST: FETSE VISSER

het stadje Sobral tijdens de Fome Zero Campagne

FOTO: ALESSANDRO ALESSIO D'AMICO / HOLLANDESE HOOGTE

6: Dankzij Lula kunnen gewone Brazilianen voor het eerst hun kinderen naar school sturen.

ZELFTEST

HOE POLITIEK PRIJSBEWUST BENT U?

Je kunt een euro maar één keer besteden... Politiek is kiezen. In het uitgeven van geld maakt het kabinet behoorlijk malle keuzen. Ten koste van gewone mensen, zoals altijd. Bent u prijsbewuster dan onze regering? Doe de test.

1. Hoeveel sociale huurwoningen kunnen worden gebouwd voor één JSF-gevechtsvliegtuig?
A. 1440 B. 1660 C. 1880

2. Hoeveel postbodes kunnen worden betaald van het salaris (2008) van TNT-topman Peter Bakker?
A. 8 B. 28 C. 88

3. Hoeveel hulpverleners kunnen er aangesteld worden van wat Bureau Jeugdzorg uitgeeft voor interim-managers?
A. 23 B. 52 C. 88

4. Hoeveel wijkagenten hadden in juli 2009 kunnen worden aangesteld voor het wachtgeld van voormalige Tweede Kamerleden, ministers en staatssecretarissen in dezelfde maand?
A. 23 B. 92 C. 155

5. Hoeveel werkloze jongeren kunnen aan het werk voor het geld

dat nu door het UWV en gemeenten aan commerciële reïntegratiebedrijven wordt besteed?
A. Tussen 10.000 en 20.000
B. Tussen 20.000 en 30.000
C. Tussen 30.000 en 40.000

6. Hoeveel kinderen in ontwikkelingslanden kunnen een vaccin tegen mazelen en een muskiettenet krijgen voor het geld dat wordt uitgegeven aan 'draagvlakactiviteiten' door de Nationale Commissie voor internationale samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO)?
A. 1 miljoen
B. 12,5 miljoen
C. 30 miljoen

7. Hoeveel verpleegkundigen kunnen er worden aangenomen voor het salaris van de Voorzitter van Raad van Bestuur bij het Martini-ziekenhuis in Groningen?
A. 9 B. 16 C. 25

ANTWOORDEN

1 – A De stichtingskosten voor een sociale huurwoning zijn gemiddeld 150.000 euro, inclusief grondprijs. Ongeveer 50 mille wordt niet terugverdiend met de verhuur van de woning, dus dat zijn de kosten per woning. Een JSF-gevechtsvliegtuig gaat Nederland volgens de laatste berekeningen 72 miljoen euro kosten.

2 – C TNT-topman Peter Bakker vindt dat postbodes bij zijn bedrijf 15% loon moeten inleveren. Zelf verdiende hij vorig jaar ruim 88 keer zoveel als een postbode: 2,3 miljoen euro. Een postbezorger verdiende per 1 april 2008 ongeveer 2000 euro bruto per maand. Dat is op jaarbasis 26.000 euro (inclusief vakantietoelage).

3 – C Bureau Jeugdzorg gebruikt 3,2 miljoen van de personeelskosten voor de huur van interim-managers. Een gezinsvoogd met 5 jaar ervaring verdient gemiddeld 2805 euro per maand (36.465 euro per jaar inclusief vakantietoelage). De jeugdzorg kamp al jaren met wachtlijsten. 88 gezinsvoogden kunnen 1320 kinderen helpen.

4 – C Een wijkagent verdient gemiddeld 2500 euro bruto per maand. In juli 2009 werd aan ex-Kamerleden, -staatssecretarissen en -ministers totaal 387.120 euro aan wachtgeld uitgekeerd. (Zonder sollicitatieplicht!) SP-Kamerlid Ronald van Raak wil deze regeling voor ex-politici versoberen en de bevoorrechtting afschaffen.

5 – B Vorig jaar maakten gemeenten en UWV 906 miljoen euro over naar commerciële reïntegratiebureaus die mensen aan het werk moeten helpen. De resultaten van deze bureaus zijn bedroevend. De loonkosten van een jongere werknemer voor een werkgever liggen inclusief kosten voor bijvoorbeeld begeleiding tussen de 30.000 tot 45.000 euro per jaar.

6 – B De Nederlandse regering geeft jaarlijks 33 miljoen euro uit aan 'praatsubsidie' voor het NCDO. De SP zou met het geld liever mensen in ontwikkelingslanden helpen. Kinderen kunnen voor slechts € 2,65 ingeënt worden tegen de mazelen én een muskiettenet krijgen. Hiermee lopen ze

minder risico op malaria én krijgen ze geen mazelen, die soms dodelijk kunnen zijn.

7 – B De best betaalde ziekenhuisbestuurder in 2008 was de directeur van het Martini Ziekenhuis in Groningen. Hij kreeg 645.807 euro, mede door een ontslagvergoeding van maar liefst 4 ton. Een verpleegkundige kost inclusief werkgeverslasten gemiddeld 40.000 euro per jaar.

UW SCORE

Voor elk goed antwoord noteert u een punt.

0 – 1 PUNT:

o jee, u laat boodschappen doen toch zeker wel aan anderen over! (Of zit u soms in het kabinet?)

2 – 3 PUNTEN:

het is een begin. U kent dus een paar zorgwekkende keuzes van onze regering. Nu wilt u er vast wel meer weten! Blijf ze in de gaten houden, Balkenende c.s.

4 – 5 PUNTEN:

het begint u behoorlijk te dagen hoe verantwoord er met belastinggeld wordt omgesprongen. Blijf vooral scherp de media volgen op dit punt, zodat u in 2011 (of eerder) weet wat u te doen staat in het stembokje.

6 – 7 PUNTEN:

ze maken u weinig wijs, die dames en heren van de neoliberale politiek. Bent u wellicht SP'er? Nee? Nou, u bent van harte welkom want u bent politiek zeer (prijs)bewust!

FOTO: PATRICK POST / HOLLANDSE HOOGTE

Luid protest tegen ontslag en salariskorting van postbodes (vraag 2).

Onze zorg

Door Erik Varekamp

JONG ACTIEVOEREN

ROOD, Jong in de SP, is met 2500 leden de tweede politieke jongerenorganisatie van Nederland, na de SGP. In actievoeren staan de SP-jongeren al jaren nummer 1. Een paar roemruchte wapenfeiten.

OPGEJAAGD WILD

Op een maandagochtend eind juni 2008 schuift een groep ROOD-jongeren een aantal megaspeakers richting de ingang van het ministerie van Jeugd en Gezin in Den Haag. Even later is een oorverdovend gezoem te horen. Zo verzet ROOD zich tegen de mosquito, een kastje dat een irritant hoog geluid maakt, alleen hoorbaar voor jongeren. De afgelopen jaren zijn er in verschillende steden zo'n vijfhonderd geplaatst om hangjeugd te verjagen. Eva Gerrebrands, ROOD-voorzitter: "Die gemeenten verplaatsen het probleem, maar lossen het niet op. Ze treffen er bovendien jongeren mee die geen overlast veroorzaken. Het voortjagen van jongeren met pieptonen bewijst dat het jeugdbeleid in Nederland failliet is."

De acties van ROOD hebben effect. Minister Ter Horst waarschuwt gemeenten dat het gebruik van de mosquito wellicht onwettig is en noemt het een zwakgebod. Er komt geen verbod, maar meerdere gemeenten hebben inmiddels begrepen dat een pieptoon geen oplossing biedt tegen gehang van jongeren. In Nijmegen, Groningen, Beek en delen van Amsterdam gaat de mosquito uit. In andere gemeenten weet ROOD het plaatsen van mosquito's te voorkomen. Voor particulier gebruik wordt het kastje wél verboden.

KAMPIOEN HUISJESMELKEN

Hugo Scheuer is één van de beruchtste huisbazen van Amsterdam. Hij betaalt energierekeningen niet en stort geen borg terug. Gedupeerden die naar de huurcommissie gaan, raken hun huis kwijt en worden bedreigd. Reden genoeg voor ROOD-Amsterdam om hem in 2008 tot "huisjesmelker van het jaar" uit te roepen. Mede hierdoor groeit zijn slechte reputatie onder studenten én politie. Scheuer wordt uiteindelijk wegens fraude aangehouden en raakt zijn huizen kwijt.

Eva: "We houden de verkiezing sinds 2003, inmiddels in 24 steden. Er zijn de afgelopen jaren verschillende huurbazen failliet gegaan nadat wij hun strapatsen hadden onthuld."

JEUGDUITBUITING

SP-jongeren struinen gedurende de vakantiemaanden van 2009 kiosken en eettentjes in stations af op zoek naar uitbuitingspraktijken jegens jong personeel. Soms verschijnen ze aangekondigd, soms ook niet. Tijdens deze zogenaamde flexinspectie komen met regelmaat discriminatie en nulurencontracten aan het licht.

ROOD rukt in 2007 voor het eerst uit voor flexinspectie. Dan langs supermarkten. Eva: "Er bleek veel mis. In een aantal winkels werden jongeren niet doorbetaald bij ziekte. Of ze zaten op nulurencontracten en werden 's ochtends terwijl ze naar hun werk fietsten afgebeeld of halverwege de dag naar huis worden gestuurd. Werknemers die hun 18de verjaardag vierden, werden ontslagen omdat ze te duur waren geworden."

Het misbruik van de flexwet wordt door de SP-Kamerfractie aangekaart bij de verantwoordelijke ministers. Met succes: op aandringen van de SP zijn op leeftijd discriminerende teksten in vacatures bij het CWI nu verboden. Maar: "Onze inspectie gaat door, want nog steeds worden veel jongeren als wegwerppersoneel behandeld."

Meer weten over ROOD - of lid worden? www.rood.sp.nl

TEKST: DANIËL PETERS
FOTOGRAFIE: ARCHIEF ROOD

SP-jongeren inventariseren misstanden onder jeugdig personeel.

VAREN MET REMI POPPE

IN DEZE RUBRIEK TREKKEN KAMERLEDEN HUN WANDELSCHOENEN AAN. MAAR REMI POPPE NEEMT LIEVER DE BOOT DAN DE BENENWAGEN.

"Moet je die kleurschakeringen zien boven de Oosterschelde. Dat grijs, dat twee keer per dag verandert met eb en vloed. Zó mooi."

SP-kamerlid Remi Poppe (71) is lyrisch als hij achter het stuurwiel van zijn Rampart staat en behendig de boot door het water van de Krabbenkreek bij St. Annaland laat klieven. De kunstschilder, die hij eens was voordat hij de actiepoot in ging, komt weer helemaal boven. Later als we lunchen in de kombuis zal hij zeggen: "Elk uitzicht door die patrijspoorten is een schildertje."

Remi Poppe geniet met volle teugen van het Zeeuwse water en het bijzondere kustlandschap, waar vele zandplaten zijn drooggevallen. "Vorige week zwom er nog een bruinvis vlak naast ons schip. Prachtig toch." Het geeft hem extra motivatie om die pracht te behouden. "Neem nu dat uitdiepen van de Westerschelde als vaarroute naar Antwerpen; door uitgraven krijg je extra stroming waardoor er geen slibvorming meer ontstaat op de bodem. Dan krijg je een woestijnachtige bodem, want er kan niets op groeien. Dus hebben strandlopers zoals de scholekster geen voedsel meer, als zandplaten bij laag water droogvallen. Ook zouden we nog prachtige boerenlandschappen onder water moeten zetten, als zogenaamde natuurcompensatie voor dat uitgraven. Onzin!"

Na een rustige zomer ("Ik heb maar eens een extra lang ouwe-lullen-reces genomen.") is de accu weer opgeladen op het Zeeuwse water. Zelfs tijdens zijn vaarvakantie was zijn schip de *Brindabella* het commandocentrum van een milieuactie. Toen in Ommen zwaar vervuilde grond werd ontdekt, werd Remi Poppe gebeld. Hij stuurde zijn medewerkers direct naar Ommen om te kijken en actie te voeren. Mede

dankzij de SP-acties werd de bouw stilgelegd.

"Het is weer hetzelfde principe: mengen van chemisch en ander verboden afval met grond of huisvuil, net zolang tot je onder de vastgestelde vervuilingnormen komt. En het gaat maar door, vooral doordat we met Cramer een minister op milieu hebben die de ballen niet snapt van afvalverwerking. En ze laat het aan de vrije markt over. Maar als je de markt zijn gang laat gaan, dan bind je de kat op het spek. Dan gaan de afvalverwerkers mengen natuurlijk. Omdat minister Cramer er niet tegen optreedt, kan ze wat mij betreft beter aftreden."

Remi vertelt uitgebreid over de mossel- en oestercultuur. Ook over kokkels en alikruiken. De kleine smakelijke zeevruchten, waarvan

Remi en zijn vrouw Machteld geregeld een maaltje bijeensteken als de zeebodem is drooggevallen.

Wordt Remi Poppe als 71-jarige strijd tegen alles wat fout gaat in de maatschappij? "Nee," zegt hij vol overtuiging, "in het leven krijg je niks voor niks. Daarom moet je actievoeren. Dat doen we nog steeds met de SP; die partij is geen doel op zich, maar gewoon een gereedschap om een iets betere wereld te verkrijgen. Van dat gevecht ben ik nog lang niet moe."

Wat heeft Remi Poppe nog meer te vertellen? www.remipoppe.nl of ga naar www.sp.nl en lees alles over het MilieuAlarmTeam.

TEKST: BERT VOSKUIL
FOTOGRAFIE: BERRY STOKVIS

Op Zeeuwse wateren laadt Remi zich op voor de strijd om een betere maatschappij.

SP ONDERZOEKT NOOIT ZOMAAAR WAT ROEPEN

Een politieke partij die geen onderzoek doet, kent de werkelijkheid niet, kan dus niet oordelen en niet serieus genomen worden. Eerst de feiten en cijfers kennen, dán pas een standpunt innemen. Daarom gaan SP'ers de buurten in en staan ze bij bedrijven aan de poort. De partij startte dit jaar onderzoeken bij de jeugdhulpverlening, op scholen, bij de politie, in de ouderen- en gehandicaptenzorg en in gevangnissen. Aantal deelnemers: 26.000.

FOTO: DANIEL COHEN

De politie is teveel bezig met administratieve verplichtingen

“De jeugd is geen handelswaar!!!” schrijft een hulpverlener over marktwerking in de jeugdzorg. Of neem die ene agent: “Alles moet tegenwoordig maar geaccepteerd worden onder het mom van: ‘Je wist dat je de pisaal van de maatschappij werd’” En een gevangenismedewerker: “De politiek en de publieke opinie zijn alleen maar gericht op opsluiten, pure vergelding dus. Politici hebben eurotekens in hun ogen. Toch komt het niet bij hen op dat recidive uiteindelijk duurder is.”

In de SP-enquêtes schréuwen dienstverleners het uit: we zetten geld en personeel verkeerd in. Toenemende bureaucratie en werkdruk tasten de motivatie van

werknemers en de kwaliteit van de dienstverlening aan. Met verstrekende gevolgen voor Nederland.

Onderzoek onder 10.000 politieagenten TE VEEL GENERAALS, TE WEINIG SOLDATEN

“We lopen met verouderde wapens en gaan in stinkende kleren de straat op”, schrijven twee van de maar liefst 10.000 agenten die de politie-enquête van SP-Kamerlid Ronald van Raak invulden. En tóch wil minister Ter Horst van Binnenlandse Zaken de politie miljoenen extra korten, wat uiteindelijk tot het vertrek van nog 4.000 agenten zal leiden. Het is tekenend voor de politiek, die volgens de agenten al

jaren geen idee heeft van wat er gaande is in hun werk. Want er is een groot tekort aan agenten die gewoon de straat op kunnen, zeggen zij: “Personeel werkt op de verkeerde momenten op de verkeerde plaatsen. Te veel managers, te veel ondersteunende afdelingen en te weinig uitvoerende agenten. Kortom, veel generaals en te weinig soldaten.”

En dat kleine aantal ‘soldaten’ is ook nog eens uren bezig met het invullen van stapels papierwerk: “Ik ben anderhalf uur bezig met de administratieve verwerking van de diefstal van een pakje kauwgom.” Een ander schrijft: “De politieorganisatie is een cijfermachine geworden. Alles moet in drievoud

worden bijgehouden. Zo kunnen we laten zien hoe druk we zijn. De bonnen moeten drie keer geteld worden, het aantal aanhoudingen wordt twee keer bijgehouden.”

Door de bureaucratie en het gebrek aan uitvoerende agenten krijgen enorme gebieden in Nederland geen of vertraagd politiehulp: “Er is één auto met twee man beschikbaar voor het hele uitgestrekte gebied Nieuwkoop, Ter Aar, Kaag en Braasem. Als die auto iemand aanhoudt in verband met rijden onder invloed is er een paar uur voor het hele gebied geen politiewagen meer op straat. Dus kan er geen politie op andere meldingen reageren.”

POLITIEMENSEN BALEN ALS WIJKPOST DICHT MOET

Helemáál balen de agenten ervan dat de wijkagenten zich steeds minder in de buurten kunnen laten zien. Er zijn er sowieso te weinig en ze krijgen amper tijd om de straat op te gaan. Het sluiten van politiewijkposten veroorzaakt veel boosheid onder agenten die vinden dat er juist méér posten moeten komen. En de SP is het met hen eens.

Uit de enquête blijkt dat politieagenten nog steeds trots zijn op hun werk, maar zes van de tien geven aan dat het werkplezier de laatste jaren wel is afgenomen. En ruim 40 op de 100 denken na over een andere baan omdat de werkdruk zo hoog is en het salaris laag, wat vooral de minister erg kwalijk wordt genomen. Om te spreken met een geënquêteerde: “Het salaris aanpassen op een niveau wat hoort bij de functie. Bij DAF (niets ten nadele van de mensen) verdient men in de verfspuitstraat ongeveer 300 tot 400 euro meer als een gemiddelde brigadier. Vanuit het werk gezien staat en valt alles bij het gebrek aan personeel. Maar dat

hebben we kennelijk genoeg volgens Ter Horst.”

Het is duidelijk welke kant ‘t op moet met de politie: de bezuinigingen kunnen niet doorgaan, het mes moet in de bureaucratie. En politiestations in de wijk moeten blijven of worden (her)opgericht, zodat het er veel meer worden in plaats van minder.

Onderzoek onder 1.500 jeugdhulpverleners

KIND DE DUPE VAN PAPIERMOLENS

“We worden bedolven onder regeltjes en formulieren. Ze gaan er vanuit dat werken met mensen hetzelfde is als sleutelen in een garage: vervang het onderdeel en alles loopt weer. Het kind staat niet centraal maar de regels. Er MOET geproduceerd worden”, schrijft een jeugdhulpverlener.

Ruim acht op de tien de hulpverleners zeggen in de enquête van SP-Kamerlid Marianne Langkamp dat zij door administratieve rompslomp te weinig tijd voor het kind hebben. Ruim 60 procent zegt dat de controledruk van het management bij de jeugdzorg te groot is en maar liefst 80 procent heeft veel last van de controledruk door de overheid, in dit geval de provincie. Een schrijnende situatie: “We lopen hier vaak te leuren met kinderen. Vorige week gaf een moeder met drie kinderen (12, 8 en 5 jaar), van wie twee autistisch, aan dat ze ‘t niet meer aankon. Zelf is ze ook autistisch en suïcidaal. Ze gaf was bang dat ze de kinderen iets zou aandoen. Zijn kinderen niet veilig bij hun moeder, dan moet er direct een plek voor ze gezocht worden.

“VERPLEGING IS TOCH GEEN LOPENDE BANDWERK?”

Pleegzorg kon ze één nacht opvangen, maar de volgende dag zaten de kinderen gewoon de hele dag bij ons op kantoor totdat we een plek

PARLEMENTAIR ONDERZOEK

De SP levert de voorzitter voor het parlementair onderzoek naar de crisis in het financiële stelsel. ZO-krant belt hem en vraagt: wanneer gaat de klus beginnen, Jan de Wit?

Jan: “Het eerste deel van het onderzoek loopt tussen december en februari. Dan achterhalen we hoe het financieel stelsel zo heeft kunnen ontsporen. En natuurlijk

kijken we dan welke maatregelen we kunnen nemen om een volgende crisis te voorkomen. Het tweede deel loopt tot september 2010. Daarin onderzoeken we de maat-

regelen van de overheid, zoals het steunen van de banken. Dus eind 2010 komen we met conclusies.”

Deel 1 kun je toch overslaan? Iedereen weet al hoe de crisis is veroorzaakt.

“Nee, hoor. We weten er in de Nederlandse situatie het fijne niet van. De commissie kijkt puur naar ons land. Wij hebben bijvoorbeeld

FOTO: INGE YSPEERT / HOLLANDSE HOOGTE

Te weinig tijd voor de jongeren, luidt de meest gehoorde klacht onder jeugdhulpverleners

voor ze gevonden hadden. Deze kinderen krijgen vanwege hun autisme bij geen enkele instelling opvang; de problematiek is te zwaar. Daarom heeft een collega de kinderen een dag thuis opgevangen. Dit weekend hebben we een vakantie-huis geregeld en groepsleiding ingekocht. Maar na het weekend moeten we weer in onderhandeling met instellingen om te vragen of ze deze kinderen kunnen opvangen” Het onderzoek in de jeugdhulpverlening loopt nog, maar een aantal conclusies is reeds duidelijk: zolang personeel de tijd niet krijgt om kinderen en ouders te helpen, blijven de wachtlijsten bestaan. En markt-

werking gaat ook zeker geen uitkomst bieden. Integendeel

Onderzoek onder 10.000 verpleegkundigen en verzorgenden MINDER TIJD VOOR PATIËNTEN

“Ik ben tegen tijd klokken. De tijd die je voor iemand nodig hebt verschilt per dag. Als iemand griep heeft, heb je meer tijd nodig voor de verzorging dan op een dag dat iemand lekker in zijn vel zit. Het is geen lopende band werk.” Het zijn voor SP-Kamerlid Renske Leijten geen nieuwe klachten die het personeel in de gehandicapten- en ouderenzorg in haar onderzoek

uiten. Ze klinken alleen nog massaler, want 10.000 verplegers en verzorgers vulden de enquête in. Het personeel wordt gek van de voortdurende eis om verantwoording, van bijna iedere stap die ze zetten. “Je moet al bijna iemand in dienst hebben, puur om te registreren.

“MANAGERS LUISTEREN NIET NAAR SUGGESTIES VAN WERKNEMERS”

Een bijzondere gebeurtenis levert vijf mails, drie telefoontjes en vier formulieren op. Dan kun je je voorstellen hoe druk het is als er meerdere bijzondere gebeurtenissen zijn per dag. Help! Nachtwerk!” Zeker de helft van de respondenten heeft minder plezier in het werk door werkdruk en bureaucratie. Bijna negen van de tien zeggen dat ze moeite hebben hun werk goed te doen omdat ze het zo druk hebben. Driekwart van de ouderenzorgers zegt dat er de afgelopen jaren minder handen aan het bed zijn gekomen. Opmerkelijk is dat ook hier, zoals bij de politie, veel werknemers melden dat er niet naar hun klachten en suggesties wordt geluisterd.

Onderzoek onder 500 man gevangenis- personeel

ZÓ MAKEN WE NEDERLAND ONNODIG ONVEILIG

“Als wij in Nederland minder criminaliteit willen, moeten gedetineerden niet de hele dag achter de deur, daar wordt niemand beter van. Arbeid en onderwijs zijn belangrijk. Hoe meer je een gedetineerde afpakt hoe gefrustreerder hij er uit komt en kans loopt terug te vallen in de criminaliteit”, omschrijft een van de deelnemers het grootste probleem in de gevangenis. De recidive is in Nederland de afgelopen jaren explosief gestegen; 7 op de 10 veroordeelden komen weer in aanraking met justitie. Dus kun je concluderen dat ons land onveiliger is geworden door de bezuinigingen op het gevangeniswezen, zegt driekwart van het personeel.

Uit de enquête van SP-Kamerlid Krista van Velzen blijkt dat de penitentiair inrichtingswerkers zich gedegeerd voelen tot ‘sleutel-draaiers’, zoals ze het zelf noemen. “We worden robots, deur open en dicht en geen tijd meer voor noodzakelijk contact met gedetineerden. Zij krijgen daarom ook vaker ‘nee’ te horen wat weer agressieverhogend is”, schrijft een bewaarder. Het grote gebrek aan personeel leidt ook in de gevangenis tot onveilige situaties.

Meer man op één cel, was ook een bezuinigingsmaatregel. Maar aan het voorschrift dat minimaal twee bewaarders samen zo’n cel mogen openen, kan niet altijd worden voldaan: “Die celgenoten hadden ruzie en ik liep alleen op de afdeling. Ik sla alarm, maar mag de deur niet

openen, want daar moet een collega bij zijn. En die zijn er niet in de late dienst. Dus moet het bijstandsteam komen maar voordat die er is, is het te laat. Je trekt dus die deur open, tegen de regels in, want je wil die man beschermen.”

93% ZEGT DAT HET GEVANGENISWEZEN NIET MEER KAN BEZUINIGEN

Niet voor niets zegt 93 procent van de ondervraagden dat er geen cent meer bezuinigd kan worden op het gevangeniswezen. Er moet juist geïnvesteerd worden in de begeleiding van gedetineerden. Want het is niet de bedoeling dat ze na terugkeer in de maatschappij direct weer met de politie in aanraking komen.

De enquêteresultaten bewijzen hoe groot de kloof is tussen de politiek – maar ook vaak het management – en de werkvloer. Politici en managers komen nauwelijks op de werkvloer en luisteren niet naar werknemers. Werknemers raken verstikt in bureaucratie en onzinnige maatregelen.

Er is ook onderzoek gedaan onder leraren in basis- en voortgezet onderwijs en onder binnen-vaartschippers. Alle onderzoeken op de werkvloer worden dit najaar gepubliceerd in een serie ‘Aan het woord’. De rapporten zijn op te vragen via www.sp.nl

TEKST: DANIEL PETERS

Verpleegkundigen: “Onze klachten en suggesties worden niet gehoord”

FOTO: GERLO BEERNINK / HOLLANDSE HOOGTE

een heel ander systeem van huizen financieren dan de VS. En zo zijn er veel meer zaken onvergelijkbaar met andere landen. Hoe heeft het bij ons mis kunnen gaan, dát is de vraag. En hoe kunnen wij herhaling voorkomen. En natuurlijk zullen al bestaande rapporten daar een rol in kunnen spelen.”

Waar worden de verhoren afgenomen?

“In het gebouw aan het Plein in Den Haag dat speciaal is ingericht voor parlementaire onderzoeken en enquêtes.”

Waarom geen parlementaire enquête in plaats van onder- zoek? Mensen mogen nu hun medewerking weigeren en

staan niet onder ede. Zoveel mensen zijn de dupe van de crisis, dan zoek je toch zeker met het zwaarste geschut naar de waarheid?

“De fractievoorzitters van de partij en kozen voor parlementair onderzoek. Maar krijgen we het gevoel dat mensen niet volledig meewerken, dan kunnen we altijd nog overgaan op enquête.”

Is dit onderzoek moeilijker dan de onderzoeken en enquêtes uit het verleden?

“Dit is inderdaad heel gecompliceerd. Niet alleen is de materie heel ingewikkeld, maar het is ook uiterst politiek. De tegenstelling tussen coalitie en oppositie kan opspelen. Dus moet ik zorgvuldig te werk gaan om de commissie bijeen te houden en de juiste strategie te kie-

zen om tot goede conclusies te kunnen komen.”

Wat gaat er met de conclusies gebeuren?

“We leggen het rapport voor aan de Tweede Kamer. Die beslist uiteindelijk welke van de aanbevolen maatregelen worden overgenomen.”

Vlnr: Arda, Renske en Sharon. In café Koops blijkt dat zij tijdens het uitgaan en feestjes die éne openingszin liever niet horen: "Hé, jij zit toch in de Tweede Kamer..."

STAPPEN MET RENSKÉ, ARDA EN SHARON

ZELFS SCHERP MET EEN BORREL OP

ZO had wel eens zin in een verzetje en nodigde drie SP-Kamerleden voor een avondje uit. Plaats van handeling: Haarlem. De drie stappers: Arda Gerkens (44) – import Haarlemse sinds 2001, gaat minder dan 1x per maand uit en bezoekt dan een popconcert of de schouwburg. Sharon Gesthuizen (33) – export Haarlemse sinds 2007, gaat 1x per 2 weken uit en gaat dan dansen. En Haarlemse ‘mug’ Renske Leijten (30) - gaat 1x per week naar de kroeg.

Voor Renske mag in een rondje Haarlem psychiatriemuseum *Het Dolhuys* niet ontbreken. Een mooi startpunt, achter het station bij het idyllische park Staten Bolwerk. "Weet je dat ik hier als kind in dit park nog gespeeld heb? Realiseerde me toen natuurlijk helemaal niet hoe mooi het hier is. Laatst viel het me op, toen ik naar dit museum ging. Het is geweldig hoe je hier kunt ervaren wat schizofrenie is of hoe andere psychiatrische aandoeningen voelen. Zo kun je van een donkere isoleercel de deur achter je dicht trekken, héél beklemmend. Vroeger werden deze mensen afgeschreven, nu niet. Toch vind ik dat we er in de geestelijke gezondheidszorg nog lang niet zijn; we

moeten meer stoppen in preventie, professionele hulp laagdrempelig maken, zonder wachtlijsten. Veel psychisch zieken kunnen blijven functioneren met de juiste begeleiding. Maar juist daarin is erg bezuinigd, zodat teveel mensen onnodig afglijden. Vaak wordt dan naar hen gekeken met een blik van eigenschuld-dikke-bult. Wie geluk heeft kan rekenen op de helpende hand van partners, buurtgenoten of familie. Maar die kunnen dit niet zonder professionele ondersteuning. Familieleden worden verplicht om zorg te geven, tot 12-jarigen aan toe. In Den Helder ken ik een moeder van wie de 16-jarige dochter met school is gestopt, omdat ze voor haar chronisch zieke moeder moest zorgen."

Sharon: "Dus dat krijgt zo'n gezin er dan bij; een moeder vol schuldgevoel tegenover het kind en pedagogische schade voor een jonge tiener."

Sharon zegt, wandelend door het park Statenbolwerk: "Ik heb dorst. Laten we ergens wat gaan drinken waar je ook kunt dansen. Oh, zit dat er hier niet in op woensdagavond? Jammer. Op de dansvloer kan ik goed uit mijn dak gaan, even alles vergeten. Kan ik wel gebruiken, want ik had vandaag moeite me los te rukken van mijn werk- zó diep zat ik in het schrijven van een voorstel voor heroprichting van de nationale investeringsbank. Die is het vorige decennium afgeschaft, maar blijkt door de economische crisis hard

nodig; een investeerder met meerderheidsbelang van de overheid. Bedoeld voor gezonde bedrijven die geen bankleningen krijgen. Onder leiding van een door de Kroon aangestelde directeur. Begon ik hier een jaar geleden over, dan kreeg ik reacties alsof ik iets heel ergs zei. Het idee was maar eng; andere partijen schamperden over teveel staatsinmenging. Maar inmiddels is er serieuze interesse." Ze vertelt dat ze als ondernemend kunstenaar al belangstelling had voor economie. Tot twee jaar geleden runde ze in Haarlem haar fotokunstbedrijf *Sciamachie*. Vier jaar woonde ze in deze stad. Bij een tweedehands kledingzaak op de Botermarkt duikt ze tussen de kledingrekken – "Hier kocht ik altijd mijn kleren!" Arda speurt mee tussen het textiel. Zij zegt: "Winkelen, daar ben ik dol op. Ik kwam in 2001 naar Haarlem voor de leuke winkels, maar vooral om de cultuur. In veel steden zijn

RENSKE BAALT ERVAN DAT JONGEREN VAAK IN EEN ADEM WORDEN GENOEMD MET ROTTIGHEID.

kleinere, niet-doorsnee podia weg-bezuinigd. Hier in Haarlem gebeurt wel veel. Ik kwam hier al graag toen ik nog in Bussum woonde. Het Patronaat is mijn favoriete uitgaan. Het beste optreden dat ik er ooit zag was van *Bauhaus*; hele tent op z'n kop. Ik kan daar helemaal in opgaan. Over popmuziek gesproken; ik werk nu aan een voorstel tegen zwart-handel in concertkaartjes. Er worden enorme woekerwinsten op gemaakt en dat moet stoppen. Bij een optreden van *Take That* bleek ruim van tevoren één van de leden ziek te zijn. Hoewel de kaartjes konden worden geretourneerd kwam een vijfde deel van de uitverkochte zaal niet opdagen. Dan weet je genoeg."

ARDA: "IK WERKTE IN EEN KROEG EN ZAG DE EXCESSEN VAN DRANKMISBRUIK"

De stappende Kamerleden strijken neer bij café De Gooth, een bruine kroeg in een oud pand op de Botermarkt, met een bescheiden spij斯卡art. Een favoriet van Renske. "Hier zaten we altijd met actieve SP-jongeren. We bereidden ons dan voor op aankomende acties. Bijvoorbeeld tegen discriminatie bij uitgaansgelegenheden of vóór opname van Haarlem in het NS-nachtmet. En steeds was ook weer de vraag hoe Haarlem aangenamer kan worden voor jongeren. Arda heeft gelijk dat deze stad veel cultuur biedt. Maar voor 13- tot 17-jarigen is er weinig, te kort aan ontmoetingsplek."

Sharon: "In 2005 vroegen we in een jongerenenquête wat missen jullie? Toen bleken culturele jeugdactiviteiten onbetaalbaar te zijn geworden. Ga je met een gezin naar een kindervoorstelling voor bepaalde leeftijd, dan betalen ook ouders en begeleiders de volle mep. Dus komt een uurtje jeugdtheater voor een modaal gezin op zestig euro. Maar alternatieven zijn er niet."

Arda: "In Zuid-West Haarlem waren veel hangjongeren. Het wijkgebouw bood kinderdisco, maar voor kids tot 13 jaar. De hangjongeren klopten daar aan en zeiden wij willen ook disco. Maar met die leeftijd is het niet te beheersen; daar heb je professionals voor nodig."

Renske: "Ik baal ervan dat jongeren voortdurend in één adem worden genoemd met rottigheid: hangen, overlast veroorzaken, drankmisbruik en geweld. Wel stigmatiseren, maar verder niet kijken naar wat er dan aan de hand is."

Sharon: "Vroeger was er wel geld voor dit soort zaken. Alles is geminimaliseerd en dus kom je niet meer aan preventie toe. Het geloof als overheid om ergens voor te staan ontbreekt. Dan creëer je dus ook geen voorwaarden om iets van deze samenleving te kunnen maken. Minister Hirsch Ballin heeft een keer tegen me gezegd: *maar mevrouw Gesthuizen, u verwacht veel te veel van de overheid*. Schaamteloos!

Overigens denk ik wel dat als jongeren overlast veroorzaken in uitgaansgebieden er bijna altijd alcohol in het spel is."

Arda: "Inderdaad, ik werkte vroeger in een kroeg en heb de nodige excessen gezien."

Renske: "Teveel drinken is maatschappelijk te goed geaccepteerd. We spreken elkaar niet meer aan op wangedrag."

Arda: "En dát komt doordat mensen elkaar niet kennen. Maar in mijn wijk ken ik wel veel mensen. Ik doe daar moeite voor; stap bijvoorbeeld op nieuwe burens af. En dankzij de kinderen kom ik in contact met andere ouders."

Sharon: "Heel belangrijk: elkaars gezicht of naam te kennen. Sinds mijn verhuizing naar Den Haag voel ik meer anonimiteit en mis ik bijvoorbeeld de buurvrouw die me altijd begroette als ik op vakantie was geweest of een tijdje weg was geweest. Zoiets kleins gaf me gevoelens van veiligheid en thuiskomen."

Arda: "Het soort woningbouw kan helpen. Je moet elkaar tegenkomen en een gemeenschappelijke ruimte hebben. Dan bedoel ik niet het trapenhuis, maar een binnenplaats, speelgelegenheid, gezamenlijke tuin. Al spreek je elkaar niet, je kent elkaar in ieder geval van gezicht. Dat creëert vertrouwen en respect. En ik vind het belangrijk de ouders te kennen van de klasgenoten van mijn kinderen. Daarom ben ik klas-senouder, ook al heb ik het vreselijk druk. Maar uitgerekend dat druk-hebben bepaalt de heersende

moraal. Mensen hebben het druk, nemen geen tijd voor elkaar en hun omgeving. Het kabinet predikt normen en waarden, maar roept nóg harder werken, werken, werken. Zie bijvoorbeeld dat iedereen tot zijn 67ste door zou moeten werken. Van ouders wordt verlangd dat ze beiden werken, zodat mensen steeds minder tijd hebben voor elkaar en hun kinderen. Daardoor de burenen niet kennen, zich niet kunnen binden aan hun leefomgeving en daar de nodige moeite voor doen, zelfs tijd tekort komen om hun kinderen

de aandacht te geven die ze nodig hebben. Met alle gevolgen van dien. En 't afkopen met dure cadeautjes bij je kinderen kweekt ook bepaald geen sociale burgers. Hoezo normen en waarden? Ander staaltje verharding: in een Haarlemse buurt heeft verhuurbedrijf Aham de maandhuur van 600 euro binnen één jaar opgetrokken naar 1100 à 1200 euro. Er zijn mensen vertrokken omdat ze 't niet konden betalen, anderen kochten het dan maar omdat ze geen snel alternatief zagen. Mensen worden

in hun portemonnee getroffen of weten niet waar ze heen moeten. Maar je trekt óók de buurt uit elkaar. Gelukkig is de SP in actie gekomen, waardoor ondermeer een advocaat nu een zaak tegen dat bedrijf heeft aangespannen. Maar een deel van het kwaad is natuurlijk al geschied." Sharon: "Onder andere door wat je net zei: in zo'n buurt komen veel mensen die het wel kunnen betalen: drukke tweeverdieners die de tijd nauwelijks hebben om dezelfde investering in de buurt te doen als de vorige bewoners." Het gezelschap verkast naar café Koops. Deze keuze van Sharon ligt op steenworp afstand van rivier het Spaarne. In het oude, authentieke café zegt Sharon tussen het nippen aan een glaasje vuurwater dat ze zich tijdens het uitgaan nooit helemaal kan afsluiten voor politieke zaken: "Ik zat laatst op een feestje, waar een ondernemer uit Arnhem vertelde dat hij van de gemeente krediet had gekregen. Toen dacht ik: moeten ambtenaren na de harde les van verkeerd beleggende overheden nog wel gaan over de leningen? Toen ik later eenzelfde bericht hoorde over Hengelo heb ik er wel met die gemeente over gebeld."

Renkse: "Inderdaad. Hoor ik bij de groenteboer op zaterdag over zaken die tot mijn dossier horen dan zal ik ook actie ondernemen. En bij andere zaken bel ik een ander SP-Kamerlid."

Arda: "Als Kamerlid voor de SP heb je nu eenmaal verantwoordelijkheid te dragen voor alles wat er gaande is in Nederland. Dus buiten het huiselijk leven ben ik óf bezig voor de kinderen óf voor de politiek. Eerlijk gezegd probeer ik het wel te mijden op feestjes. Als ik lekker sta te genieten van een band en iemand zegt *he, zit jij niet in de Tweede Kamer?* dan zeg ik het liefst ja, maar nu niet."

Renkse: "Oh, wat herken ik dat. Ik zit nog wel eens op de tribune van voetbalclub Haarlem. De derde helft is minstens zo leuk als de wedstrijd, maar dan wil ik liever niet over politiek praten. Jij zit toch in de Kamer... het is bepaald niet mijn favoriete begin van een gesprek."

Arda, Renkse en Sharon hebben hun eigen profielpagina op www.sp.nl waarop ze ook kritische columns publiceren.

TEKST: ANTHONIE VERMEER
FOTOGRAFIE: TOUSSAINT KLUITERS

Renkse leidt Arda en Sharon door haar favoriete park: Het Staten Bolwerk

SHARON: "OP DE DANSVLOER GA IK UIT MIJN DAK EN VERGEET ALLES"

DE TOMATENSOEP VAN JACK WOUTERSE

Of hij van koken houdt? "Nou en of!" roept Jack Wouterse enthousiast. De 52-jarige acteur, meest bekend als hoofdrolspeler in de tv-serie *Grijpstra & De Gier* en met een hele trits filmrollen op zijn naam, zegt: "Tomatensoep daar ben ik dol op, vooral in de zomer. Het succes van een goede soep zit 'm in de tomaten. Héél belangrijk om die met zorg te kopen. Neem nooit zomaar van die gribustomaten uit de kas. Voel en ruik eraan en kies stevige tomaten die een beetje zoet ruiken. Je kunt er een gehaktballetje door doen of eens kippenbouillon nemen voor de variatie. En zit je krap bij

kas? Ga dan vlak voor sluitingstijd naar de markt. Daar heb je de beste tomaten én de groenteboer wil zijn spullen kwijt. Krijg je dus toptomaten voor de helft of minder van de prijs."

Soep van Jack

Ingrediënten: 2 kilo tomaten, 1 liter bouillon, 1 ui, 1 teentje knoflook, boter, bruine suiker, peper, zout. Fruit een gesnipperde ui (groot) en een geperst teentje knoflook in een beetje boter. Ontvel de tomaten, verwijder harde stukjes en pitten. Snijd de tomaten in kleine stukjes. Doe ze bij elkaar, voeg een eetlepel

bruine suiker (of minder/meer naar smaak) toe en pureer. Die de massa in de bouillon en laat nog even trekken. Zout en peper toevoegen naar smaak.

WIN EEN BOEIEND DAGJE DEN HAAG!

Knip de achterpagina van deze krant af en hang 'm als poster achter uw raam. Hangt u uw poster duidelijk zichtbaar aan uw raam, dan bent u straks misschien één van de 25 geselecteerden die we trakteren op een geheel verzorgd dagje Den Haag. Inclusief: een lunch, rondleiding door het Tweede Kamergebouw, een ontmoeting met Kamerleden en een diner. Vanzelfsprekend zijn uw reiskosten voor onze rekening.

Spelregel: Leden van Provinciale Staten, wethouders, gemeenteraadsleden en afdelingsbestuurders van de SP zijn van deelname uitgesloten.

BONUSLADDER

WIE GRAAIDE HOEVEEL?

Crispin Davis, Reeds Elsevier:
6, 7 miljoen euro

Gilbert Mitler, Fortis:
5,79 miljoen (waarvan 4,2 miljoen ontslagvergoeding)

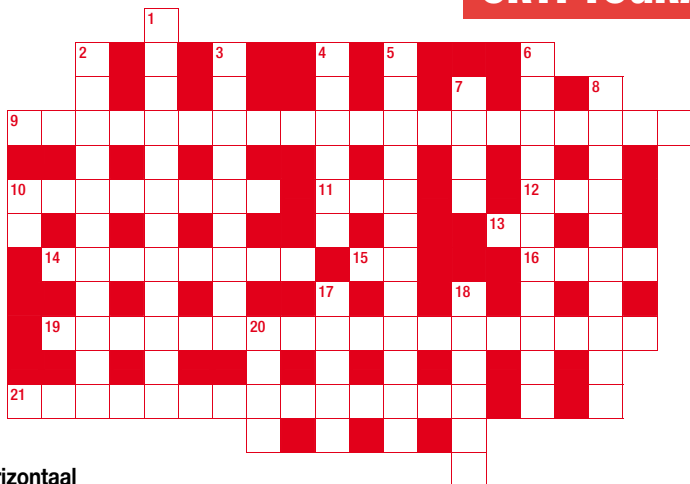
Donald Shepard, Aegon:
5,1 miljoen euro

Floris Waller, Corporate Express:
4,3 miljoen, waarvan 2,1 miljoen afkoopsom

Jacques van den Hoeven,
2 miljoen euro

Bron: vereniging van effectenbezitters.

CRYPTOGRAM

Horizontaal

9. Chirurg zet het mes in ziekenhuiskosten. (20) - 10. Die blanke kerel presenteert een talkshow. (8) - 11. Italiaans auteur op de milieuvriendelijke toer. (3) - 12. Aardgas- en aardolieproducent heeft weggepakt. (3, ook afk.) - 13. Agenten rellen wat af! (2, afk.) - 14. Ook legaal zijn de regels maar zozo. (8 en 3,5) - 15. Afstandsmaat van de Nederlandse oorlogsvloot. (2, afk.) - 16. Internationale coalitie hangt zwaar aan het been. (4) - 19. Resultaat van het stemgedrag is eczeem. (18) - 21. De partijstaf wordt getraind volgens militaire traditie. (14)

Verticaal

1. De formateur bouwt regeringen en kastjes. (12) - 2. Bedrieglijke verkoopstrategie brengt ook heersers ten val. (11) - 3. (Geen) korte staking van verpleegkundigen. (9) - 4. Wat doet een militair verdedigingswerk op de golfbaan? (6) - 5. Controleren zij de boekhouding van de kwekerij? (12) - 6. Den Helder is het fundament van de zeemacht. (11) - 7. Uit de weg! Hier is een vrouwentijdschrift. (4) - 8. In het kiesbureau luidt het advies: 'Kies plaatselijk!' (10 en 4,6) - 10. Kennislessen? Alleen op woensdag. (2, afk.) - 17. In Zuid-Aziatisch land nog steeds populair, deze fotoprojectie. (5 en 2,3) - 18. Natuurlijke brandstof is het gevolg van wonderigheid. (6) - 20. Gerrit zwemt stroomopwaarts in het geld, bij Fortis/ABN-Amro. (4)

BON OM LID TE WORDEN

JA, ik word lid van de SP. Ik machtig de SP om per kwartaal onderstaand bedrag af te schrijven van mijn rekening. Ik ontvang het boek *Tegenstemmen* (met drie nieuwe hoofdstukken) en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en ledenblad *Tribune* gratis in de bus.

kwartaalbijdrage € 5,- (minimum) € 7,50 € 10,-
 € 12,50 € 15,- anders €

naam

roepnaam voorletters m/v

adres

postcode plaats

telefoon geboortedatum

e-mail rekeningnummer

datum handtekening

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in envelop zonder postzegel naar:
SP, Antwoordnummer 30542, 3030 WB Rotterdam
U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (010) 243 55 40, administratie@sp.nl

65

BLIJFT

DE LEEFTIJD WAAROP JE RECHT HEBT OP AOW MOET 65 BLIJVEN.
STEUN DE OPROEP VAN DE SP OP WWW.65BLIJFT65.NL

65

